

Gedeputeerde Hagar Roijackers:

‘Samen maken we het onzichtbare zichtbaar’

Sinds het vertrek van Anne-Marie Spierings is gedeputeerde Hagar Roijackers (Natuur, Milieu en Brabants Programma Landelijk Gebied) lid van de Stuurgroep van het Regionaal Meetnet. Hagar is afkomstig uit Breda en was sinds 2014 actief als Statenlid in de Provinciale Staten. Sinds 2021 is ze gedeputeerde.

Gedeputeerde Hagar Roijackers,
lid Stuurgroep Regionaal Meetnet

Behalve de luchtkwaliteit zijn er meer onderwerpen op het gebied van milieu die onze aandacht vragen. Op een schaal met oplopende prioriteiten, waar ergens schat je dan de luchtkwaliteit in?

‘Het grote verschil tussen luchtkwaliteit en andere onderwerpen op milieugebied is dat luchtkwaliteit ons *allemaal* aangaat. Sommige vraagstukken hebben een lokaal karakter, zoals het vervoer van chemische stoffen over het spoor. De risico’s daarvan hebben vooral betrekking op omwonenden. Hetzelfde geldt voor bedrijventerreinen waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, zoals Moerdijk. Maar ten eerste: lucht is overal en houdt zich niet aan gemeente- of provinciegrenzen en ten tweede: de luchtkwaliteit heeft een één-op-één-relatie met de volksgezondheid.’

Als in een rivier gevaarlijke stoffen worden geloosd, komen burgers en milieugroepen vaak in het geweer. Met lucht zie je dat minder, niet?

‘Dat ben ik niet met je eens. Neem de clean air act in het Verenigd Koninkrijk. Die is er vooral gekomen doordat in Londen ouders van astmatische kinderen die waren overleden in verzet kwamen. Omwonenden van bijvoorbeeld agrarische bedrijven en snelwegen stellen vragen of komen in actie. Kortom: het leeft breed in de samenleving en heeft de aandacht van burgers, maar ook van het openbaar bestuur.’

Hoe kijk jij aan tegen het Regionaal Meetnet?

‘Het is een voor Nederland uniek instrument, overigens net zoals onze semimobile meetstations, die we gedurende een halfjaar inzetten op plekken waar zorgen zijn over de luchtkwaliteit. Naar deze stations is veel vraag. Eigenlijk zouden we er meer van willen hebben. Ik denk dat het geen toeval is dat het enige regionale meetnet tot nu toe juist in Zuidoost-Brabant is gerealiseerd. Die regio staat bekend om zijn samenwerkingsverbanden en die zijn nodig om partijen zoals de veiligheidsregio, de GGD, de omgevingsdienst en andere partijen rond de tafel te krijgen. Dat betekent ook dat het optuigen van zo’n meetnet elders in Nederland nog niet zo makkelijk is.’

Wat zijn volgens jou de belangrijkste doelstellingen van het Regionaal Meetnet?

‘Wat mij betreft zijn er dat twee: een harde en een zachte doelstelling. De harde betreft de data: het onzichtbare zichtbaar maken. Veel vormen van luchtverontreiniging zijn voor het menselijk oog niet waarneembaar, maar kunnen we wel zichtbaar maken. Dat is relevant omdat je dan ziet op welke momenten de pieken zich voordoen, zodat je maatregelen kunt nemen om die pieken af te vlakken. De zachte doelstelling heeft te maken met bewustwording en in het verlengde daarvan gedragsverandering. Pas als we weten wat er aan de hand is en wat de eventuele gevolgen zijn, zijn we als overheid, burgers en bedrijfsleven bereid in actie te komen.’

Krijgen we in Brabant nog ooit de schone lucht van een kuuroord als Davos, waar mensen met longklachten naartoe werden gestuurd om letterlijk en figuurlijk op adem te komen?

‘Dat is denk ik niet reëel. Zuidoost-Brabant is een van de belangrijkste dynamo’s van de Nederlandse economie. Als je de luchtverontreiniging wilt terugbrengen naar nul moet je alle industrie en vervoer stilleggen. Daar zijn maar weinig voorstanders van. We zullen dus met elkaar in gesprek moeten om te bepalen welke ingrepen op draagvlak kunnen rekenen.’

Als het gaat om ingrepen, waar verwacht je dan het meeste van? Van verleiding, of van dwang in de vorm van maatregelen?

Denkt na. ‘Dat is een grote, politiek-bestuurlijke vraag. Ik denk dat als je de historie erbij haalt, dat je dan moet vaststellen dat bestuurlijk ingrijpen altijd meer impact heeft gehad dan vriendelijke verzoeken of mensen hun gedrag willen aanpassen. Een goed voorbeeld is het verbod op roken in openbare ruimtes. Gedragsverandering volgt vaak op sturing, maar over het algemeen vinden we het niet leuk om gestuurd te worden. Om draagvlak te kweken moet je dus goed afwegen hoe je het beste te werk kunt gaan.’

Er zitten nieuwe Europese normen voor luchtkwaliteit aan te komen. Wat verwacht je daarvan?

‘Richtlijnen zijn altijd een compromis tussen wat je wilt voor de volksgezondheid enerzijds >>

Gedeputeerde Hagar Roijackers

en wat economisch gezien haalbaar en wenselijk is anderzijds. Voor Nederland is het vaak gepuzzel, omdat we een klein land zijn met een hoge bevolkingsdichtheid, veel logistieke en industriële hotspots, grote havens, veel water, noem maar op. Als je op zo'n klein gebied met zo weinig manoeuvreerruimte een waaier aan groenblauwe maatregelen moet toepassen, valt dat niet mee. We bewegen steeds meer richting de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie, maar het heeft tijd nodig. Overigens hebben we in ons bestuursakkoord in september vorig jaar streefwaarden opgenomen voor de luchtkwaliteit, conform de richtlijnen van diezelfde Wereldgezondheidsorganisatie.'

Wat zijn volgens jou interventies van de overheid, het bedrijfsleven en burgers die echt zoden aan de dijk zetten?

'Uit de metingen die het Regionaal Meetnet de afgelopen jaren heeft gedaan en de analyses die TNO daarop heeft losgelaten, kun je opmaken dat het in het stedelijk gebied echt effect heeft als je erin slaagt om het verkeer terug te dringen. Voor ouders van een astmatisch kind is dat geen nieuws; hun kind moet op dinsdagen en donderdagen, als er veel verkeer is, vaker het puffertje gebruiken dan op andere dagen. Werkgevers zouden zichzelf de vraag kunnen stellen of ze hun personeel juist op dinsdag en op donderdag op kantoor willen hebben. Kan dat niet op een andere dag? Wat ook opvalt als we de meetresultaten

bekijken: in de wintermaanden neemt de hoeveelheid roet in de lucht toe, ook in de stad. Die wordt waarschijnlijk met name veroorzaakt door verwarming en transport. Met filters of een andere inrichting van bedrijfsmatige processen kan die roetuitstoot worden vermindert. Verder zie je roetpieken rond Eindhoven Airport die waarschijnlijk worden veroorzaakt door vliegverkeer en het verkeer op de Randweg Eindhoven samen. Die pieken kunnen wellicht worden vermindert als tijdens de spitsuren minder vliegtuigen zouden opstijgen en landen. Voor vakantievluchten maakt het immers niet zoveel uit als ze midden op de dag vertrekken.'

Wat kunnen we uit eigen beweging nog doen?

'De overheid kan via de wetgeving bedrijven en burgers stimuleren of zelfs dwingen schonere technieken toe te passen of de logistiek slimmer in te richten. Bedrijven kunnen kijken naar hun uitstoot en op zoek gaan naar technologische innovaties of een slimmere planning. Ook burgers kunnen een bijdrage leveren. Neem houtstook. Stoken met vochtig hout op momenten dat het mistig is of weinig waait, levert voor mensen met longproblemen veel overlast op. Schone lucht is in ons aller belang en we hebben het voor een deel zelf in de hand hoe vies of schoon onze lucht is.'

Zijn er nog lichtende voorbeelden op dit dossier?

'Ja, ik zou graag Jean-Paul Close op het schild hijsen. Met name Jean-Paul (AiREAS) heeft ervoor gezorgd dat er aandacht is gekomen voor de luchtkwaliteit en dat we in Zuidoost-Brabant over een uniek meetnet beschikken, waar we in heel Nederland ons voordeel mee kunnen doen. Maar Jean-Paul kan het niet alleen, en de bevlogen experts van TNO of de wethouders evenmin. Of Eindhoven Airport, dat privéjets verbiedt, het aantal slots terugbrengt en eisen stelt aan de samenstelling van de gebruikte brandstof. Of alle gemeenten in Zuidoost-Brabant die zijn aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord. We moeten het samen doen. Samen maken we het onzichtbare zichtbaar en iedereen die daaraan bijdraagt of een stap in de goede richting zet en daarmee mensen of bedrijven in zijn omgeving stimuleert hetzelfde te doen, verdient onze steun en lof.'

Dank aan Marinus Biemans

Marinus Biemans, wethouder van de gemeente Deurne en voorzitter van de stuurgroep van het Regionaal Meetnet, is gestopt in beide rollen. Marinus Biemans, zat namens de ODZOB in de stuurgroep en heeft ongeveer een jaar de rol van voorzitter vervuld. Hij heeft zich met veel enthousiasme en bevlogenheid ingezet voor de luchtkwaliteit in onze regio. Hij heeft aangedrongen op de samenwerking in de aanpak van luchtverontreiniging, immers een grensoverschrijdend probleem waar iedereen in de regio mee te maken heeft. De stuur- en regiegroepleden danken hem voor het goede werk dat hij geleverd heeft en wensen hem het beste in zijn nieuwe rol als directeur van woningcorporatie WoCom.

Het algemeen bestuur van de ODZOB zal naar verwachting op 7 maart een nieuw lid voor de stuurgroep benoemen. Tot die tijd wordt de rol namens de ODZOB waargenomen door de opvolger van Marinus Biemans in Deurne, wethouder Marjan Vrijnsen-de Corte.

'We moeten het samen doen'

Afronding onderzoek luchtkwaliteit en beleving leefomgeving in agrarisch gebied

Sinds 2022 voeren de Universiteit Utrecht, het RIVM en de GGD, als onderdeel van Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit Zuidoost-Brabant, een wetenschappelijk onderzoek uit naar de luchtkwaliteit en beleving van de leefomgeving van omwonenden in agrarisch gebied.

We doen onderzoek in agrarisch gebied omdat we over uitstoot van veehouderijen nog veel minder weten dan over andere bronnen die invloed hebben op de luchtkwaliteit, zoals verkeer en industrie. Die kennis is belangrijk voor toekomstig onderzoek naar gezondheidseffecten en bij het zoeken naar een verklaring voor gezondheidseffecten die in eerdere studies zijn gevonden. Meer kennis opdoen over de variatie van concentraties van luchtverontreinigende stoffen afkomstig van de veehouderij. En meer kennis opdoen over beleving van de leefomgeving van omwonenden van veehouderijen, omdat ook dit effect heeft op de gezondheid.

Analyse en eindrapportage

Tot eind 2023 is er gemeten bij een veehouderij in Zuidoost-Brabant en bij bewoners in de omgeving. Het onderzoek richt zich op het meten van de concentraties in de lucht van ammoniak en fijnstof met verschillende soorten apparatuur. En naar de relatie tussen de gemeten luchtkwaliteit en de beleving van hinder bij omwonenden. Het gaat om een co-creatie project waarbij de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en de gemeente van groot belang is. Afgelopen jaar zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor overleg met alle betrokkenen. In de eerste helft van 2024 vinden de analyses van de meetresultaten plaats. Rond de zomer van 2024 wordt een eindrapportage opgeleverd.

Voor meer informatie over het project kunt u terecht op de projectwebsite:
<https://meetnetzobrabant-veehouderij.sites.uu.nl/>

Werk sessie toepassing en het gebruik van het Regionaal Meetnet

Regionaal perspectief: nu en in de toekomst op weg naar een gezonde leefomgeving

Op woensdag 10 januari organiseerde de regiegroep van het Regionaal Meetnet een goedbezochte werksessie voor gemeenteambtenaren over de toepassing en het gebruik van het meetnet. Verschillende gemeenten uit de regio (Bergeijk, Best, Cranendonck, Deurne, Eersel/De Kempen, Eindhoven, Heeze-Leende, Helmond, Oirschot, Son & Breugel) kwamen samen om de dialoog aan te gaan en informatie & ideeën uit te wisselen.

Waarom werd er een werksessie georganiseerd?

Om het Regionaal Meetnet verder te ontwikkelen wilden we graag beter inzicht krijgen in hoe de data en de inzichten toegepast kunnen worden. Daarom gingen wij in gesprek met gemeenteambtenaren om te achterhalen wat nodig is om de volgende stap te zetten. Hoe kan er een vertaalslag worden gemaakt tussen de data en de inzichten van het meetnet en beleid van gemeenten? Het doel is uiteindelijk ook dat informatie van het meetnet daadwerkelijk gebruikt wordt in het maken van

beleid en leidt tot een gezondere leefomgeving. De GGD, TNO, AiREAS, ODZOB, gemeente Eindhoven, de provincie en verschillende gemeenten uit de regio namen daarom deel aan de werksessie.

Wat is er uit de werksessie gekomen?

In de sessie wisselden wij met elkaar een heleboel informatie uit en zijn er veel nieuwe ideeën naar boven gekomen. AiREAS opende de sessie door meer uitleg te geven over samenwerken aan een gezonde leefomgeving & de bijdrage van het meetnet. TNO gaf meer informatie over het meetnet en gaf uitleg over hoe je het dashboard kan gebruiken. De gemeente Eindhoven kwam vervolgens met een concreet voorbeeld hoe de data van het meetnet is gebruikt om beleid te maken binnen de gemeente op het gebied van vuurwerk, houtstook en verkeer. Als laatste legde de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) uit hoe gemeenten binnen de Omgevingswet ook de data van het meetnet kunnen gebruiken en welke mogelijkheden er zijn. Uiteindelijk was het een hele nuttige sessie waarin ook ruimte was voor gemeenteambtenaren om vragen te stellen en samen te brainstormen. In de bijeenkomst stonden vier hoofdthema's centraal:

Werkessie toepassing en het gebruik van het Regionaal Meetnet

Data interpretatie

Het interpreteren van data uit het meetnet kan (soms) lastig zijn. Het kan nuttig zijn om vaker dit soort werksessies te organiseren bijvoorbeeld om samen te kijken hoe het dashboard werkt en hoe je de data kan interpreteren. Op deze manier kan je samen kijken wat betekenen de resultaten nou voor jouw gemeente. Een ander idee is om een soort signaalfunctie te maken waarin alle gemeenten, die deelnemen aan het meetnet, een notificatie krijgen waarin algemene trends en binnenkomende vragen van andere gemeenten gedeeld worden zodat iedereen op de hoogte wordt gesteld. We moedigen gemeenten dan ook aan om vragen in te sturen via meetnet@odzob.nl wanneer je deze hebt!

Dashboard Regionaal Meetnet

Uit de sessie kwam naar voren dat er een behoefte is vanuit gemeenten om pieken in de data inzichtelijker te maken. Waar komen deze pieken nou vandaan? Hoe kun je deze koppelen aan bijvoorbeeld weergegevens?

Hoe lopen trends op de langere termijn? En wat betekenen deze pieken voor gezondheid? Allemaal vragen waar we mee aan de slag willen. Via <https://ilm2.site.dustmonitoring.nl/> vind je het dashboard en kun je oefenen en spelen met de data.

Lokale situatie & monitoring

Ook werd duidelijk dat om tot handelingsperspectief te komen het goed is om te weten welke activiteiten lokaal spelen. Daarom moedigen we gemeenten aan om te laten weten wanneer er iets gebeurt bij een meetbox zoals werkzaamheden die plaatsvinden of bepaalde activiteiten rondom een veehouderij. Zo kan er meerwaarde uit het meetnet gehaald worden!

Dialogo aangaan & samenwerking

AiREAS kan helpen om burgers meer te betrekken binnen de gemeente op het gebied van luchtkwaliteit en het meetnet. In de sessie werd aangestipt dat het van groot belang is om lokale omstandigheden inzichtelijk te

maken met lokale mensen: kennis, technologie en bereidheid! Door verschillende initiatieven op te zetten kan het meetnet als middel dienen om luchtkwaliteit zichtbaarder te maken waardoor burgers meer betrokken worden en er meer bewustzijn gecreëerd wordt. Regionale samenwerking en uitwisseling van informatie is hierbij relevant.

Kortom, de werksessie is een mooie stap richting meer samenwerking met regio-gemeenten en richting ontwikkeling van het Regionaal Meetnet! Duidelijk is dat het een gezamenlijke opgave blijkt waar draagvlak voor gecreëerd moet worden. Daarom heeft de GGD een poster ontwikkeld die gedeeld kan worden onder gemeenten en andere belanghebbenden. Hiermee wordt het duidelijk wat je als gemeente kan doen om het meetnet te gebruiken.

Binnen team Gezondheid, Milieu en Veiligheid zoeken wij nog naar meer goede voorbeelden van het gebruik van de data van het meetnet. Stuur een e-mail of neem contact op via onderstaande gegevens als u graag meer informatie zou willen en/of graag een goed voorbeeld wilt aandragen: Immy Kolstee, projectmedewerker luchtkwaliteit bij de GGD'en in Brabant (Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid)
 E: milieu@ggdmv.nl
 T: 088 3687800.

De werksessie op het stadhuis in Eindhoven

regionaal meetnet zuidoost-brabant AIREAS

HET REGIONAAL MEETNET (ILM2.0)

Hoe kunnen we deze het beste gebruiken?

KEN JE HET REGIONAAL MEETNET EN BEN JE BEKEND MET DE WEBSITE & HET DASHBOARD?

Bekijk de [website](#) van het regionaal meetnet en kijk dan ook naar het [dashboard](#) en probeer deze te gebruiken.

GA NA OF JE KUNT ACHTERHALEN WAT DE DATA VOOR JOUW GEMEENTE BETEKENT

Bekijk de jaarrapportage van TNO op de [website](#) onder 'documenten'. Kijk daarnaast of je trends kan ontdekken bij de meetpunten bij jou in de buurt.

SNAP JE IETS NIET. CHECK OP DE WEBSITE DE 'VEELGESTELDE VRAGEN' EN/OF STUUR EEN MAIL NAAR [INFO@ODZOB.NL](mailto:info@odzob.nl) (BELLEN KAN OOK: 088 369 03 69)

Geef ook door als er op lokaal niveau iets verandert, denk daarbij aan werkzaamheden of een agrariër die stopt/ verhuist.

WIL JE MEER WETEN OVER EEN GEZONDE LEEFOMGEVING?

Kijk eens naar de volgende websites:

- Het [portaal omgevingsadvies](#) van de GGD
- De [Brabantse omgevingscan \(BrOS\)](#)
- Vraag eventueel [advies aan de GGD](#).

LEER VAN ANDERE GEMEENTEN EN HAAL INSPIRATIE UIT HOE ZIJ DE DATA GEBRUIKEN

Check eerdere nieuwsbrieven op de [website](#) voor meer informatie en voorbeelden. Geef vooral door als je zelf een goed voorbeeld wilt aandragen.

BETREK BURGERS IN JOUW GEMEENTE OM SAMEN AAN LUCHTKWALITEIT TE WERKEN

Analyse na 18 maanden meten op verschillende verdiepingen

Samen meten bij appartementencomplex Grijze Generaal

Na de veranderingen en aanpassingen in het verkeer en de aanleg van de busbaan op de Winston Churchillaan ervaren bewoners van appartementencomplex Grijze Generaal in Eindhoven meer last te hebben van vervuilde WTW-filters en zwarte vensterbanken. **AiREAS** zag hierin een mooie uitdaging in deze vraagstelling van de bewoners, die ook al in andere appartementencomplexen ter sprake was gekomen. Namelijk dat bewoners op grotere hoogte veel last hebben van stof in het algemeen, zonder daar een verklaring voor te hebben.

AiREAS is hierop een proefproject gestart met low-cost sensoren op verschillende verdiepingen en posities om eventuele verschillen te constateren. De meeste sensoren werden aan de balkons gemonteerd van de inwoners, aan de buitenkant van het gebouw. Online communicatie ging via private WIFI naar Sensor Community waar de meetgegevens werden opgeslagen. Twee sensoren zijn aan de binnenkant geplaatst. Dit om te kijken of er duidelijke verschillen te zien zouden zijn qua luchtverontreiniging buiten en binnen. Met deze proef werd vooral geconcentreerd op fijnstof.

In 2023 is AiREAS, samen met Fontys, gestart met het organiseren van een gemeenschappelijk Innovation Lab (zie het artikel over het Innovation Lab op pagina 6 in deze nieuwsbrief). Zo kwamen ze terecht bij een onder-

nemende student die de zaak van de Grijze Generaal oppakte. Zie het artikel met alle resultaten over dit onderzoek: [Grijze Generaal \(aireas.com\)](https://aireas.com).

Hogere etages meer of langer fijnstof

Bijzonder in de analyse is dat de hogere etages meer of langer fijnstof te verwerken krijgen dan de lagere etages. Het is bekend dat er een permanente laag fijnstof over Noord-

West Europa hangt die varieert in intensiteit door o.a. weersomstandigheden. Maar dat die op enkele meters hoogte zoveel kan verschillen is nieuw. Deze vraag wordt uitgezet onder de AiREAS-partners. Daarnaast wil AiREAS samen met Best Duurzaam, een vergelijkbare proef doen in de gemeente Best. Zo kan men de ervaringen verifiëren, vergelijken en bijstellen door op meerdere plekken op verschillende hoogtes inzichten op te bouwen.

Betrokken inwoners van de Grijze Generaal

AiREAS Innovatielab samen met Fontys

Sinds enige tijd zijn ondernemende studenten en zzp-ers actief in het AiREAS Innovatielab. De grote diversiteit aan partners in AiREAS bedenkt allerlei innovaties om impactvol bij te dragen aan bewustwording en gedragsaanpassingen ten gunste van onze gezondheid en een gezonde leefomgeving. Deze innovaties moeten hun weg zien te vinden in de maatschappij. Een van die partners is Fontys for Society. Dit onderwijsinstituut nodigt zowel de Stad van Morgen als AiREAS uit om haar studenten van verschillende studierichtingen uit te dagen rondom maatschappelijke vraagstukken.

Leerproces

Het kader van existentiële natuurlijke menselijke waarden werd door de Stad van Morgen (Stichting STIR) in 2009 geïntroduceerd. Daar is in 2010 AiREAS uit ontstaan als gefocuste samenwerkingsvorm voor gezondheid en gezonde leefomgeving. Onder de vlag van Fontys nodigen we de studenten uit om in teamverband, gedurende een semester, ideeën uit te werken die impactvol bijdragen aan het herstel en duurzame behoud van die existentiële essentie. Het is voor deze jongeren een prachtig leerproces. Ze benutten hun gekozen studierichting om te komen tot maatschappelijke oplossingen. Vanuit AiREAS krijgen ze daarbij toegang tot de meetgegevens van het regionale meetnetwerk en hebben de vrijheid om ook andere data en inzichten mee te nemen in hun overwegingen. Omdat de uitdaging geformuleerd wordt

vanuit een redelijk hoog abstractieniveau gaan de studenten eerst aan de slag om samen tot een innovatieve focus te komen. Zowel de Stad van Morgen als AiREAS stellen enkele eisen aan de jongeren over het af te leveren resultaat:

- Hun uitgewerkte idee zal concreet, impactvol en uitvoerbaar zijn.
- We verwachten dat ze het uittesten op beoogde impact en de feedback verwerken in hun eindproduct.
- Het moet vervolgens gedocumenteerd zijn en overdraagbaar.

Innovatief

Zij hebben veel vrijheid om innovatief te zijn maar die vrijheid is niet vrijblijvend. Gedurende het hele proces zien we gezamenlijk hoe de

Op een van de demonstratiedagen waar de studenten hun innovaties tonen aan een breed publiek

innovatie ontstaat. Door de gekaderde vrijheid in creativiteit weten de studenten ons altijd te verrassen. AiREAS zorgt voor de maatschappelijke aansluiting en het leerproces terwijl de Fontys-docenten zorgen voor de intellectuele aanvullingen en cognitieve borging. Als het proces is afgerond dan volgt een eindpresentatie met applaus. Voor de studenten is het dan afgerond. Maar voor het AiREAS Innovatielab begint het pas. Zowel de studenten als de overige partners in AiREAS krijgen de mogelijkheid om zich te betrekken bij de introductie van de innovaties in de maatschappij. Als niemand het oppakt dan betrekken we start-up zzp-ers erbij om met het geheel te experimenteren en de aanpak vanuit praktische ervaringsopbouw verder door te ontwikkelen.

Waarde creëren

Op dit moment heeft het AiREAS Innovatielab specifieke analysevraagstukken onder haar beheer, zoals het recent afgeronde Grijsje Generaal project, en verschillende apps die inwoners helpen bij beeldvorming over de luchtkwaliteit en/of persoonlijke keuzes om eigen blootstelling te minderen. Ook proberen we basisscholen mee te krijgen in leerprogramma's voor de gezonde wijkontwikkeling samen met de leerlingen, ouders en schoolomgeving.

Het AiREAS Innovatielab functioneert via het 4 x WIN ondernemersmodel dat waarde creëert voor de mens, maatschappij, het milieu en financiële continuïteit.

Indien geïnteresseerd dan kunt u contact opnemen met Jean-Paul Close: jpcclose@aireas.com